Besluit van ..... , tot wijziging van het Besluit houders van dieren en het Besluit diergeneeskundigen in verband met het verbeteren van de identificatie en registratie van honden en het registeren van chippers

(8 juni 2020)

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, nr. WJZ.....;
Gelet op de artikelen 2.2, tiende lid, onderdeel l, 2.4, tweede lid, 6.4, eerste lid, 7.1 en 7.2 van de Wet dieren en artikel 96 van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren;
De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van ..... nr. .....);
Gezien het nader rapport van Onze Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van ....., nr. WJZ.....;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel I

Het Besluit houders van dieren wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1.1 wordt in de alfabetische volgorde ingevoegd:

chip: een passief, uitsluitend uitleesbaar op radiofrequentie werkend identificatiemiddel, voorzien van een uniek nummer dat op grond van artikel 1.29 is verstrekt door Onze Minister.

B

Aan hoofdstuk 1 wordt een paragraaf toegevoegd, luidende:

§ 7. Identificeren met een chip

Artikel 1.29. De chip en het identificeren

1 Onze Minister verstrekt unieke nummers voor chips, overeenkomstig bij ministeriële regeling te stellen regels.

2 Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over:
a. de technische eigenschappen van chips;
b. de gegevens die in of op een chip worden vermeld of vastgelegd;
c. het inbrengen, verwijderen en vervangen van een chip;
d. de handel in chips.

Artikel 1.30. Leveren van een chip

1 Een leverancier van een chip beschikt over een erkenning van Onze Minister.

2 Onze Minister erkent een leverancier indien:

a. de leverancier een onderneming heeft als bedoeld in artikel 5 van de Handelsregisterwet 2007 of een rechtspersoon is in de zin van artikel 54 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, die in een lidstaat van de Europese Unie of van de Europese Economische Ruimte is gevestigd;

b. de leverancier aantoont dat hij gegevens elektronisch en tijdig kan uitwisselen met Onze Minister; en
c. de leverancier aantoont te voldoen aan de eisen die de Algemene verordening gegevensbescherming stelt aan de verwerking van persoonsgegevens.

3 Onze Minister kan de erkenning schorsen dan wel intrekken indien de leverancier niet voldoet aan één of meer voorschriften als bedoeld in het tweede lid of een ander voorschrift dat betrekking heeft op de handel in chips.

4 Een chip wordt uitsluitend geleverd aan een persoon die is ingeschreven in het register, bedoeld in artikel 2.9, derde lid, van het Besluit diergeneeskundigen of het register, bedoeld in artikel 4.3, eerste lid, van de wet.

5 Bij de levering van chips registreert de leverancier de leverdatum, de chipnummers en de naam van de ontvanger bij Onze Minister.

C

Aan hoofdstuk 3 wordt een paragraaf toegevoegd, luidende:

§ 3. Identificatie en registratie van honden

Artikel 3.24. Begripsbepaling

In deze paragraaf wordt verstaan onder:

identificatiedocument: identificatiedocument als bedoeld in artikel 3, onderdeel f, van Verordening (EU) nr. 576/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 12 juni 2013 betreffende het niet-commerciële verkeer van gezelschapsdieren en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 998/2003 (PbEU 2013, L 178);

verordening (EU) nr. 576/2013: verordening (EU) nr. 576/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 12 juni 2013 betreffende het niet-commerciële verkeer van gezelschapsdieren en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 998/2003 (PbEU 2013, L 178).

Artikel 3.25. Reikwijdte

1 Deze paragraaf is niet van toepassing op:
a. honden die worden gehouden overeenkomstig artikel 13 van het Dierproevenbesluit 2014;
b. honden die afkomstig zijn uit het buitenland, mits de houder met zijn hond korter dan drie maanden in Nederland verblijft; en
c. honden, geboren in Nederland voor 1 april 2013, die niet worden overgedragen.
2 De artikelen 3.26 en 3.27, eerste lid, zijn niet van toepassing op honden die reeds overeenkomstig verordening (EU) nr. 576/2013 zijn geïdentificeerd onderscheidenlijk vergezeld gaan van een identificatiedocument.
3 Artikel 3.27, eerste lid, is niet van toepassing op een houder die voor de datum van inwerkingtreding van dat artikel de hond reeds hield en de hond niet overdraagt.

Artikel 3.26. Identificatieplicht

1 Een houder laat zijn hond identificeren met een door een erkende leverancier verstrekte chip, binnen een bij ministeriële regeling bepaalde termijn en in ieder geval voordat de hond wordt overgedragen. De houder laat zijn hond identificeren door een persoon die is ingeschreven in het register, bedoeld in artikel 2.9, derde lid, van het Besluit diergeneeskundigen of in het register, bedoeld in artikel 4.3, eerste lid, van de wet.

2 In afwijking van het eerste lid laat een houder een hond uitsluitend identificeren door een dierenarts indien de houder een hond heeft verkregen zonder chip.

Artikel 3.27. Identificatiedocument

1 Een houder beschikt over een identificatiedocument voor zijn hond binnen een bij ministeriële regeling bepaalde termijn en in ieder geval voordat de hond wordt overgedragen.

2 Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over de handel in identificatiedocumenten.

Artikel 3.28. Registraties van houders van honden bij Onze Minister

1 Een houder registreert zich bij Onze Minister binnen een bij ministeriële regeling bepaalde termijn, indien:

a. de hond van de houder een nakomeling heeft voortgebracht;
b. de houder de hond voor het eerst in Nederland brengt;
c. de houder een hond heeft verkregen die niet is voorzien van een chip of die niet is geregistreerd overeenkomstig artikel 3.29, eerste lid of artikel 2.9, eerste lid, van het Besluit diergeneeskundigen.

2 De registratie wordt slechts gedaan indien de houder nog niet bij Onze Minister geregistreerd is.

Artikel 3.29. Registratie van honden en houders in een databank

1 Een houder draagt er zorg voor dat de registratie van zijn hond, bedoeld in artikel 2.9, eerste lid, van het Besluit diergeneeskundigen plaatsvindt bij een door Onze Minister erkende databank en vult deze registratie aan overeenkomstig bij ministeriële regeling te stellen regels en in ieder geval voordat de hond wordt overgedragen.

2 Indien de hond voor het eerst in Nederland is gebracht of de houder de hond heeft verkregen zonder chip of registratie als bedoeld in het eerste lid, draagt de houder er, in afwijking van het eerste lid, zorg voor dat de dierenarts de volledige registratie van de hond doet.

Artikel 3.30. Erkenning van databanken

1 De minister erkent een databank voor de registratie van honden en houders indien:

a. de beheerder van de databank een onderneming heeft als bedoeld in artikel 5 van de Handelsregisterwet 2007 of een rechtspersoon is in de zin van artikel 54 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, die in een lidstaat van de Europese Unie of van de Europese Economische Ruimte is gevestigd;
b. de databank schriftelijk en digitaal voldoende bereikbaar is voor houders;
c. de beheerder van de databank aantoont dat hij gegevens elektronisch en tijdig kan uitwisselen met Onze Minister; en
d. de beheerder handelt overeenkomstig de wetgeving over de verwerking van persoonsgegevens.

2 De beheerder van de databank stelt de gegevens, bedoeld in artikel 3.29 en artikel 2.9, eerste lid, van het Besluit diergeneeskundigen na ontvangst in de databank direct beschikbaar aan Onze Minister.

3 Onze Minister kan de erkenning schorsen dan wel intrekken indien de beheerder niet voldoet aan één of meer voorschriften als bedoeld in het eerste en tweede lid.

4 Met toepassing van artikel 28, eerste lid, van de Dienstenwet is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing op de aanwijzing, bedoeld in het eerste lid.

Artikel II

Het Besluit diergeneeskundigen wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1.1 wordt in de alfabetische volgorde ingevoegd:

chip: een passief, uitsluitend uitleesbaar op radiofrequentie werkend identificatiemiddel, voorzien van een nummer dat op grond van artikel 1.29 van het Besluit houders van dieren is verstrekt door Onze Minister.

B

In artikel 2.6, onderdeel b, wordt 'aanbrengen' vervangen door 'inbrengen'.

C

Aan hoofdstuk 2 wordt een artikel toegevoegd, luidende:

Artikel 2.9. Identificeren van dieren

1 Degene die een dier met een chip identificeert doet hiervan een registratie bij een daartoe door Onze Minister erkende databank, overeenkomstig bij ministeriële regeling te stellen regels.

2 Indien een erkenning als bedoeld in het eerste lid ontbreekt, wordt de registratie gedaan bij Onze Minister.

3 Degene die een dier met een chip identificeert is ingeschreven in een door Onze Minister bijgehouden register, tenzij de persoon is ingeschreven in het register, bedoeld in artikel 4.3, eerste lid, van de wet.

4 Indien een houder een hond heeft verkregen zonder chip, wordt de hond uitsluitend geïdentificeerd door een dierenarts.

5 Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld over de registraties, bedoeld in het eerste, tweede en vierde lid.

D

In hoofdstuk 4 wordt na paragraaf 2 een paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 2a. Chippers

Artikel 4.6a

1 Onze Minister draagt er zorg voor dat een inschrijving als bedoeld in artikel 2.9, derde lid, wordt doorgehaald indien een persoon het beroepsmatig inbrengen van chips heeft beëindigd.

2 Onze Minister kan een inschrijving als bedoeld in artikel 2.9, derde lid, doorhalen indien de desbetreffende persoon een voorschrift heeft overtreden dat betrekking heeft op de identificatie en registratie van dieren.

3 Artikel 4.3 is van overeenkomstige toepassing op degene die is ingeschreven krachtens artikel 2.9, derde lid.

Artikel III

Hoofdstuk 2 van het Besluit identificatie en registratie van dieren vervalt.

Artikel IV

Dit besluit treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,

NOTA VAN TOELICHTING

I. Algemeen

1. Inleiding

Regelmatig worden er misstanden geconstateerd bij pups die te jong worden vervoerd, verzwakt zijn na slechte transportcondities en overlijden door ziektes die voorkomen hadden kunnen worden. Deze algemene maatregel van bestuur (amvb) verbetert het identificatie- en registratiesysteem voor honden (I&R-hond) om daarmee de gezondheid en het welzijn van honden te verbeteren. Hiertoe zijn drie amvb's gewijzigd, te weten het Besluit houders van dieren, het Besluit diergeneeskundigen en het Besluit identificatie en registratie van dieren.

In het vernieuwde I&R-hond worden meer betrokkenen bij I&R-hond geregistreerd, is het hondenpaspoort verplicht voor alle honden en zijn technische verbeteringen gedaan. Ook is er een sluitende chiplogistiek en paspoortlogistiek gerealiseerd. Door de registratie van de betrokken fokker, dierenarts of chipper is het bekend waar de hond vandaan komt, wie de hond heeft gechipt en van een paspoort heeft voorzien. De sluitende chip- en paspoortlogistiek zorgt ervoor dat de laatste schakel in de keten terug te vinden is, mocht een chip of paspoort toch in het illegale circuit belanden. De aanscherpingen ten aanzien van de chiplogistiek hebben niet alleen betrekking op chips die bij honden worden ingebracht, maar op het gebruik van alle chips met de Nederlandse landcode. De identificatie en registratie van dieren is geen doel op zich maar een instrument waarmee het toezicht op de naleving van de diergezondheids- en dierenwelzijnsvoorschriften verbeterd kan worden.

2. Hoofdlijnen van de amvb

2.1. Aanleiding

Naar aanleiding van zorgen in de Tweede Kamer over illegale hondenhandel zijn aan de Tweede Kamer toezeggingen gedaan het I&R-systeem voor honden te versterken. Deze zorgen gaan over pups die te jong worden vervoerd en met vervalste papieren en ongevaccineerd Nederland binnenkomen. Voor een groot deel van deze dieren wordt niet voldaan aan de eisen voor het dierenwelzijn en de diergezondheid. Dit levert ook gevaren op voor de volksgezondheid.

In de stand-van-zakenbrief dierenwelzijn van 17 mei 2017 is aangekondigd de illegale hondenhandel aan te pakken en het EU-paspoort te verplichten voor honden[1] en in de beleidsbrief over dierenwelzijn van 4 oktober 2018 is aangekondigd van de illegale hondenhandel een speerpunt te maken.[2]

Uit een uitgevoerde evaluatie van het vorige I&R-hond door onderzoeksbureau Panteia in 2016, blijkt dat de doelstellingen zoals beoogd met het vorige I&R-hond niet kunnen worden behaald en dat aanpassingen nodig zijn.[3]

2.2. Probleembeschrijving

In Nederland is de vraag naar honden veel groter dan het aantal pups dat jaarlijks in Nederland wordt geboren. Er komen naar verwachting circa 50.000 honden per jaar uit het buitenland. Dit zijn vooral pups uit Oost-Europa, maar ook zwerfhonden uit Zuid-Europa en landen buiten de EU. In deze handel gaat, met name bij pups, veel geld om. Een aanzienlijk deel van deze handel vindt illegaal plaats. Bij deze handel wordt doorgaans amper rekening gehouden met de gezondheid van de honden. Pups worden op te jonge leeftijd gescheiden van hun moeder en onder slechte omstandigheden getransporteerd. Uiteindelijk komen deze hondjes in veel gevallen ziek en niet gesocialiseerd bij een nieuwe eigenaar. Ook bestaat er gevaar voor de volksgezondheid, omdat de honden besmet kunnen zijn met ziekten, zoals rabiës, die van hond op mens over kunnen gaan.

---

[1] Kamerstukken II 2016/17, 28286, nr 909
[2] Kamerstukken II 2018/19, 28286, nr. 991
[3] Panteia (2015). *'Beleid hondenfokkerij en -handel in Nederland: beleidsdoorlichting en evaluatie I&R Hond'*

Het vorige I&R-systeem voor honden was ontoereikend om frauduleuze hondenhandel op te sporen en te voorkomen. Dit I&R-systeem was alleen een registratiesysteem van honden en hun houders. Een houder van een hond was verplicht de hond binnen veertien dagen te registreren. Dit betekende veelal dat de fokker de eerste registratie van de hond zou moeten doen. In de praktijk kwam het zelden voor dat fokkers de registratie deden. Wel wezen fokkers de nieuwe eigenaar van de hond op de registratieplicht. Hierdoor bleven de fokkers buiten beeld. De handel in honden was niet transparant, waardoor het niet mogelijk was voor toezichthouders om misstanden in de handel terug te leiden tot individuele fokkers of handelaren.

Ook is gebleken dat het eenvoudig was voor buitenlandse fokkers om aan Nederlandse chips en paspoorten te komen, waardoor buitenlandse pups gemakkelijk konden worden aangemerkt als Nederlandse pups. Dit is problematisch, omdat kopers hierdoor misleid worden. Ze denken een Nederlandse pup te kopen die overeenkomstig de regelgeving geïdentificeerd en gevaccineerd is en die zij rechtstreeks bij de Nederlandse fokker halen. Van buitenlandse pups is het bekend dat zij vaak op een te jonge leeftijd naar Nederland komen, niet juist gevaccineerd zijn, te lijden hebben onder het soms lange transport en vaak niet goed gesocialiseerd zijn.

2.3. Motivering instrumentkeuze

De aanscherping van regelgeving is noodzakelijk geacht om de publieke belangen van volksgezondheid, diergezondheid en dierenwelzijn beter te kunnen waarborgen. Door middel van aangescherpte regelgeving, wordt verwacht dat de misstanden bij de handel van honden kunnen worden teruggedrongen. Lichtere instrumenten zoals zelfregulering door het bedrijfsleven wordt niet haalbaar geacht. Dit omdat het bedrijfsleven beperkt georganiseerd is.

Regelgeving is niet het enige instrument dat wordt ingezet. In samenwerking met diverse betrokken organisaties wordt blijvend ingezet op voorlichting om toekomstige houders van honden te attenderen op de problemen in de hondenhandel en op het belang van het maken van verantwoorde keuzes bij de aanschaf van een hond.

2.4. Het oude I&R-systeem op hoofdlijnen

In het vorige I&R-hond was de eerste houder (veelal fokker) verplicht zijn/haar hond te registreren bij een door Onze Minister aangewezen databank. Gegevens die werden geregistreerd waren persoonsgegevens van de eerste houder en geboortedatum en chipnummer van de hond. Bij overdracht van de hond aan een nieuwe eigenaar moest de eerste houder de hond afmelden en de nieuwe houder de hond op zijn/haar naam aanmelden. De databanken gaven deze gegevens door aan Onze Minister.

In het vorige systeem voor de uitgifte van 528-chips voor gezelschapsdieren werd de registratie van gegevens over verkochte chips bijgehouden in de bedrijfsadministratie van degene die de chips produceerde, verkocht of inbracht. Dezelfde registratieverplichtingen golden ten aanzien van het Europees paspoort voor gezelschapsdieren.

EU-regelgeving vereist voor het vervoeren van een hond tussen lidstaten dat de hond gechipt is en over een dierenpaspoort beschikt. In het vorige I&R-hond was de chipplicht uitgebreid naar alle honden, dus ook wanneer de hond in Nederland bleef; het paspoort was alleen verplicht bij vervoer over de grens.

2.5. Het vernieuwde I&R-systeem

Inleiding

Op basis van deze amvb is een fraudebestendiger en intelligenter identificatie- en registratiesysteem gecreëerd. Het toezicht op de hondenhandel is versterkt door de eerste registratie van een hond voor te behouden aan een dierenarts of een geregistreerde chipper en voor alle honden een paspoort te verplichten.

Om illegale praktijken in beeld te krijgen is allereerst noodzakelijk dat personen die betrokken zijn bij de eerste registratie van een hond in Nederland worden geregistreerd. Dierenartsen en andere diergeneeskundigen waren al geregistreerd, andere personen die beroepsmatig chips inbrengen (chippers) nog niet. Daarnaast is het noodzakelijk dat op elk moment een chip of paspoort traceerbaar is. Dit kan door het sluitend maken van de logistiek van paspoorten en chips met de Nederlandse landcode 528. Het I&R-systeem ondersteunt dit, waarbij controles en analyses ten behoeve van het toezicht en de handhaving zijn ingebouwd.

In deze paragraaf wordt het vernieuwde I&R-systeem hond beschreven en worden de verschillende aspecten ervan uitgewerkt.

Het nieuwe systeem op hoofdlijnen

In dit nieuwe, gewijzigde I&R-hond systeem waarin middels deze amvb voorzien wordt, moet de eerste houder van de hond (fokker, importeur of houder van een hond met onbekende herkomst) zich eerst registreren bij Onze Minister, voordat een houder zijn hond kan laten registreren. Hiervoor registreert de houder zich bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), die de registratie namens Onze Minister uitvoert. De eerste houder ontvangt hierbij een houdernummer.

Het chippen en de eerste registratie van dieren met een 528-chip mag alleen worden gedaan door een persoon die is geregistreerd bij Onze Minister. Dit kan een beroepsmatige chipper, een dierenarts of een andere diergeneeskundige zijn. De registratie van de beroepsmatige chipper is nieuw, dierenartsen en andere diergeneeskundigen waren al geregistreerd. Bij honden geldt de volgende procedure voor het chippen en registreren. De geregistreerde dierenarts (hieronder wordt in de rest van de toelichting ook andere geregistreerde diergeneeskundige verstaan) of chipper chipt het dier, logt in bij een door Onze Minister aangewezen databank en koppelt het chipnummer van de hond aan het houdernummer. De chipper of dierenarts vermeldt hierbij zijn/haar eigen registratienummer. Vervolgens koppelt de diergeneeskundige of chipper het bijbehorende paspoortnummer aan het chipnummer van de hond. Ook de dierenarts vermeldt zijn registratienummer bij deze handeling. De houder van een hond vult de registratie van de hond aan met de geboortedatum van de hond en het chipnummer van het moederdier.

De chipleverancier mag alleen maar 528-chips leveren aan iemand die bij Onze Minister is geregistreerd als chipper, dierenarts of andere diergeneeskundige. De leverancier registreert de levering van 528-chips bij RVO. Door de beperking van de levering tot geregistreerde personen, is de tussenhandel in chips niet meer mogelijk.

Voor alle honden is het Europese hondenpaspoort verplicht, dus ook wanneer een hond niet de grens over gaat. Ook de gegevens over paspoorten worden geregistreerd bij RVO.

Bij overdracht van de hond aan een nieuwe eigenaar moet de eerste houder de hond afmelden, zoals ook in het oude systeem het geval was. De nieuwe houder moet de hond op zijn/haar naam aanmelden in een door Onze Minister aangewezen databank. Daarvoor hoeft de tweede houder niet over een houdernummer te beschikken. Dit is anders indien de nieuwe houder de herkomst van de hond niet weet. In dat geval moet hij zich wel als eerste houder bij Onze Minister registreren.

Chippen en registreren van dieren

In Nederland wordt bij veel dieren een chip ingebracht. Door een chip af te lezen, kunnen gegevens over het dier worden achterhaald. In deze amvb zijn regels opgenomen over een specifiek soort chip: de chip met een uniek identificerend nummer dat begint met de Nederlandse landcode (528-chips).

Met deze amvb is in artikel 1.29 van het Besluit houders van dieren (hierna: Bhd) bepaald dat Onze Minister unieke nummers voor chips met de Nederlandse landcode verstrekt. Dit is geen verandering ten opzichte van de vorige situatie. Wel is nieuw dat expliciet is bepaald dat degene die een dergelijke chip bij een dier inbrengt (chipper of dierenarts) hiervan na het chippen een

registratie doet bij een daartoe aangewezen databank (ADB), bijvoorbeeld wanneer het gaat om honden. De registratie wordt gedaan bij Onze Minister indien er geen databank is aangewezen voor de betrokken diersoort (artikel 2.9, tweede lid, van het Besluit diergeneeskundigen). Dit betreft de eerste registratie van een dier, waarbij het chipnummer en de datum van het chippen worden geregistreerd.

Databanken voor registratie van dieren kunnen op grond van artikel 3.30 van het Bhd worden aangewezen. In de artikelen wordt 'erkennen' gebruikt in plaats van 'aanwijzen'. Hiervoor is gekozen omdat in de Wet dieren het begrip 'erkennen' wordt gebruikt. Bij I&R-hond is het begrip 'aangewezen databank' gangbaar en om die reden wordt dit begrip verder gebruikt in deze nota van toelichting.

Voor de registratie van honden is een databank aangewezen. Indien een chip bij een hond wordt ingebracht, doet de chipper of dierenarts de registratie dan ook bij die ADB.

Houders van honden zijn verplicht hun hond te laten chippen met een 528-chip. Dit is geen nieuw voorschrift. Deze verplichting is nu opgenomen in artikel 3.26 van het Bhd. Aan deze verplichting is een element toegevoegd, namelijk dat de houder ervoor zorgdraagt dat zijn hond wordt gechipt door een dierenarts of een geregistreerde chipper. Een houder moet zich er dus van vergewissen dat degene die chipt daartoe bevoegd is.

Houders van honden hebben op grond van artikel 3.29, eerste lid, van het Bhd eveneens een verplichting om ervoor zorg te dragen dat de chipper of de dierenarts de eerste registratie van de hond uitvoert (de registratie van artikel 2.9, eerste lid, van het Besluit diergeneeskundigen). Ook verplicht artikel 3.29, eerste lid, van het Bhd, de houder van een hond om de registratie van de hond aan te vullen. Het betreft hier onder meer de geboortedatum van de hond en het chipnummer van het moederdier. Dit is een wijziging ten opzichte van de vorige situatie: in de vorige situatie deed de houder de volledige eerste registratie van een nieuwgeboren hond. Bij ministeriële regeling zal worden bepaald welke gegevens in welke situatie moeten worden geregistreerd, waarbij ook aandacht wordt besteed aan de situatie dat een houder een hond overgedragen krijgt. ,.

Wanneer een hond wordt geïmporteerd of wanneer een houder een hond verkrijgt zonder chip en/of registratie, geldt een afwijkende procedure. In deze gevallen doet een dierenarts de volledige registratie (artikel 3.29, tweede lid, Bhd). Een hond zonder chip moet alsnog worden gechipt, en dit mag alleen door een dierenarts worden gedaan (artikel 2.9, vierde lid, van het Besluit diergeneeskundigen). De dierenarts moet in deze situatie de geboortedatum van de hond controleren en eventueel schatten en bij een ADB registreren, samen met de andere gegevens (chipnummer, datum waarop de chip is ingebracht en het houdernummer) en een paspoort afgeven, indien deze ontbreekt. Er is voor gekozen in deze situatie de bevoegdheid van het chippen tot dierenartsen te beperken en de volledige registratie door hen te laten doen, omdat het proces van chippen en registeren in deze situatie een samenhangend geheel vormt, waarbij handelingen moeten worden verricht die alleen een dierenarts kan uitvoeren, zoals het controleren van de leeftijd van de hond, het eventueel afgeven van een paspoort en het checken van de echtheid van geregistreerde vaccinaties.

Registratie van chippers

528-chips kunnen worden ingebracht door dierenartsen en andere diergeneeskundigen of door chippers. Dierenartsen en andere diergeneeskundigen zijn geregistreerd in het Diergeneeskunderegister. Omdat het van belang is dat ook chippers in beeld zijn, is in deze amvb een verplichting in het Besluit diergeneeskundigen opgenomen voor chippers om zich te registeren bij Onze Minister om te mogen chippen met 528-chips (artikel 2.9, derde lid, van het Besluit diergeneeskundigen). Deze registratie in het chippersregister is persoonlijk. Het is dus niet mogelijk voor chippers om zich als bedrijf te registeren.

Er is aldus voor gekozen chippers in een apart chippersregister op te nemen. Opname in het Diergeneeskunderegister zou niet passend zijn, omdat in het Diergeneeskunderegister enkel personen zijn opgenomen met een diergeneeskundige opleiding en bevoegdheid, terwijl voor het chippen van dieren geen specifieke opleiding en bevoegdheid is vereist.

Door chippers te verplichten zich te registeren, is beter toezicht mogelijk. Hierdoor kunnen frauduleuze praktijken ten aanzien van het chippen van dieren beter worden tegengegaan.

Verplicht paspoort voor alle honden

In artikel 3.27 van het Bhd is een verplichting opgenomen voor houders om te beschikken over een paspoort voor hun hond. Een hondenpaspoort stelt de koper van een hond in staat inzicht te verkrijgen in de vaccinatiegeschiedenis en het land van herkomst van de hond. Het hondenpaspoort was reeds verplicht voor honden die naar het buitenland gingen of in Nederland werden gebracht. Houders die al een hond hadden voor de inwerkingtreding van deze amvb zijn niet verplicht een paspoort voor deze hond aan te schaffen. Dit is wel verplicht indien zij de hond overdragen aan een nieuwe eigenaar.

Op grond van het Europees recht mag alleen een dierenarts een dierenpaspoort afgeven. De afgifte van een paspoort vindt plaats nadat de hond is gechipt en geregistreerd. De dierenarts is verplicht het nummer van het paspoort te registeren bij een ADB, gekoppeld aan de registratie van de hond. Bij overdracht van een hond aan een nieuwe eigenaar moet ook het paspoort worden overgedragen. Deze voorschriften zullen worden opgenomen in de Regeling houders van dieren.

Registratie van fokkers, importeurs en kopers van honden zonder chip of registratie

In artikel 3.28 van het Bhd is een nieuwe verplichting opgenomen voor drie categorieën houders van honden om zich bij Onze Minister te registeren: fokkers, importeurs en kopers van honden zonder chip of registratie. Het is noodzakelijk deze houders te registeren, zodat de frauduleuze hondenhandel beter kan worden onderzocht en kan worden bestreden.

Voor deze registratieplicht is niet van belang of het fokken of importeren op een regelmatige basis gebeurt. Ook een houder die eenmalig een nestje krijgt of eenmalig een hond importeert, is verplicht zich te registeren. Transparantie is hier nodig zodat toezichthouders misstanden in de handel terug kunnen leiden tot individuele fokkers of handelaren.

Het is denkbaar dat een houder binnen twee of meer van de houdercategorieën valt. In een dergelijk geval vindt slechts één registratie plaats.

Regulering van de handel in chips

Om frauduleuze praktijken terug te kunnen dringen, is het noodzakelijk dat alle schakels in de chipketen kunnen worden gevolgd in het I&R-systeem, vanaf de levering van een chip tot de plaatsing in het dier. In artikel 1.30 van het Bhd zijn daarom een aantal nieuwe verplichtingen opgenomen ten aanzien van leveranciers van 528-chips. Allereerst is bepaald dat een leverancier van een chip moet beschikken over een erkenning van Onze Minister om chips te mogen leveren. Deze erkenning wordt verstrekt indien wordt voldaan aan de voorwaarden van artikel 1.30, tweede lid, van het Bhd. Het derde lid van artikel 1.30 bevat een regeling ten aanzien van het schorsen en intrekken van erkenningen. Daarvan kan sprake zijn indien de leverancier gegevens niet tijdig kan uitwisselen met Onze Minister, niet voldoet aan de eisen die Algemene verordening gegevensbescherming stelt of niet voldoet aan een voorschrift dat betrekking heeft op de handel in chips.

Daarnaast is het chipleveranciers uitsluitend toegestaan chips te leveren aan geregistreerde chippers, geregistreerde dierenartsen en andere geregistreerde diergeneeskundigen. Bij de levering moet de leverancier de leverdatum, de chipnummers en de naam van de ontvanger bij Onze Minister registeren. De chips worden vervolgens in het I&R-systeem aan de digitale voorraad van de ontvanger toegevoegd. Wanneer de chip vervolgens wordt ingebracht, registreert de dierenarts of chipper dit en worden de chips van de voorraad afgeschreven. Daarnaast wordt de chip die bij een hond wordt ingebracht, gekoppeld aan de houder van de hond.

In de Regeling houders van dieren is bepaald dat ongebruikte chips slechts tussen geregistreerde chippers en dierenartsen overgedragen mogen worden, en de chips dan aan de digitale voorraad van de ontvanger moeten worden toegevoegd en van de voorraad van de verstrekker worden afgeschreven. Hierdoor wordt voorkomen dat 528-chips in onjuiste handen komen.

Regulering van de handel in dierenpaspoorten

Op grond van Europese regelgeving was reeds in de Regeling handel levende dieren en levende producten een verplichting opgenomen voor uitgevers van dierenpaspoorten om te beschikken

over een erkenning. In de Regeling houders van dieren zullen op grond van het in deze amvb opgenomen artikel 3.27, tweede lid, aanvullende voorschriften worden opgenomen ten aanzien van de handel in dierenpaspoorten. Daarin is bepaald dat de paspoortuitgever in het I&R-systeem de geleverde paspoorten registreert op naam van de dierenarts die de paspoorten heeft besteld. Bij het afgeven van een paspoort registreert de dierenarts het paspoortnummer bij de registratie van de hond.

Ongebruikte (blanco) paspoorten mogen tussen dierenartsen worden overgedragen. Net als bij chips wordt de overdracht van een paspoort digitaal bijgehouden in het I&R-systeem voor honden.

Verbeteringen in de uitwisseling van informatie tussen Onze Minister en de ADB's

Zowel in het oude als in het nieuwe I&R-systeem voor honden worden registraties van honden en houders via de ADB's doorgezet naar de centrale I&R-databank voor honden die namens Onze Minister door de RVO wordt beheerd. De ADB's blijven daarmee het portaal voor vrijwel alle registraties van honden. Het verwerken en vastleggen van registraties is veranderd: in de nieuwe situatie dient de informatie tussen ADB's en de door RVO beheerder databank realtime uitgewisseld te worden.

Technische verbeteringen in het centrale I&R-systeem

Het I&R-systeem voor honden heeft een aantal technische verbeteringen doorgemaakt. Functionaliteiten van het I&R-systeem voor landbouwhuisdieren zijn beschikbaar gemaakt voor het I&R-systeem voor honden. Hierdoor zijn diverse foutcontroles mogelijk zodat de kwaliteit van de vastgelegde gegevens sterk verbetert en het mogelijk is geworden om bij vermoedens van onregelmatigheden een aantekening te maken bij een houder of hond.

3. Juridisch kader

3.1. Overgang voorschriften van Gezondheids- en welzijnswet voor dieren naar Wet dieren

De verplichtingen ten aanzien van identificatie en registratie van dieren waren gebaseerd op de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren (hierna: Gwwd) en nader geregeld in het Besluit identificatie en registratie van dieren (hierna: Besluit I&R) en in de Regeling identificatie en registratie van dieren (hierna: Regeling I&R). De Gwwd is de voorloper van de Wet dieren. De Gwwd wordt op termijn ingetrokken. Op dat moment zullen alle voorschriften in de Gwwd, en de voorschriften die op grond van de Gwwd waren vastgesteld, in de Wet dieren en de onderliggende regelgeving zijn vastgesteld.

Met de noodzaak om I&R-hond aan te scherpen, was er een goed moment om de regelgeving over de identificatie en registratie van honden op grond van de Wet dieren vast te stellen. Hiertoe is artikel 2.4 van de Wet dieren in werking getreden. Dit artikel biedt de grondslag om bij of krachtens amvb regels te stellen over de identificatie van dieren.

3.3. Verhouding tot EU-regelgeving

Verordening (EU) nr. 576/2013 is van toepassing op het niet-commerciële EU-verkeer van honden, katten en fretten.[4] Het commerciële verkeer van honden, katten en fretten valt onder Richtlijn 92/65/EG.[5] Deze verordening en richtlijn zijn uitgevoerd respectievelijk geïmplementeerd in de Regeling handel levende dieren en levende producten (Regeling handel). In de genoemde EU-regelgeving en de Regeling handel is onder meer geregeld dat honden, katten en fretten moeten

---

[4] Verordening (EU) nr. 576/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 12 juni 2013 betreffende het niet-commerciële verkeer van gezelschapsdieren en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 998/2003 (PbEU 2013, L 178); Richtlijn 92/65/EEG van de Raad van 13 juli 1992 tot vaststelling van de veterinairrechtelijke voorschriften voor het handelsverkeer en de invoer in de Gemeenschap van dieren, sperma, eicellen en embryo's waarvoor ten aanzien van de veterinairrechtelijke voorschriften geen specifieke communautaire regelgeving als bedoeld in bijlage A, onder I, van Richtlijn 90/425/EEG geldt (PbEU 1992, L 268).

[5] Richtlijn 92/65/EEG van de Raad van 13 juli 1992 tot vaststelling van de veterinairrechtelijke voorschriften voor het handelsverkeer en de invoer in de Gemeenschap van dieren, sperma, eicellen en embryo's waarvoor ten aanzien van de veterinairrechtelijke voorschriften geen specifieke communautaire regelgeving als bedoeld in bijlage A, onder I, van Richtlijn 90/425/EEG geldt (PbEG L 268).

beschikken over een chip en een paspoort wanneer ze tussen EU-lidstaten worden verplaatst. De voorschriften met betrekking tot de handel in honden die in deze nota van toelichting uiteen zijn gezet, kunnen worden gezien als een aanvulling op de genoemde EU-regelgeving.

Verordening (EU) nr. 576/2013 en Richtlijn 92/65/EG worden vervangen door Verordening (EU) 2016/429.[6] Bij de uitvoering van Verordening (EU) 2016/429 zullen de I&R-voorschriften in de Regeling handel worden overgezet naar op de Wet dieren gebaseerde regelgeving.

3.4. Notificatie

De registratieverplichting voor chippers en de erkenningsverplichting voor leveranciers zullen bij de Europese Commissie genotificeerd worden in het kader van de Dienstenrichtlijn.[7] Deze voorschriften zijn non-discriminatoir, noodzakelijk en evenredig. De voorschriften zijn non-discriminatoir, omdat de voorschriften geen onderscheid maken naar de nationaliteit van chippers en leveranciers. De voorschriften zijn ook noodzakelijk op grond van de openbare orde en de volksgezondheid. De bescherming van dierenwelzijn en diergezondheid valt onder het begrip 'openbare orde'. De huidige misstanden in de hondenhandel en -fokkerij zijn schadelijk voor het dierenwelzijn, de diergezondheid en de volksgezondheid. Zonder een registratie van chippers en chipleveranciers kunnen deze misstanden niet goed worden aangepakt. Tot slot zijn de maatregelen evenredig, want er zijn geen minder belastende alternatieven beschikbaar die kunnen worden genomen om de genoemde doelen te behalen.

De erkenningsverplichting voor leveranciers van chips en de beperking van de levering van chips tot geregistreerde chippers en dierenartsen zullen bij de Europese Commissie worden genotificeerd als technische voorschriften in het kader van de notificatierichtlijn.[8] Er is sprake van een 'andere eis' in de zin van artikel 1, vierde lid, van richtlijn 2015/1535, omdat deze amvb eisen stelt aan de verhandeling van een product. [PM: na notificatie hier opnemen of reacties zijn ontvangen.]

4. Bescherming van persoonsgegevens

4.1. Verhouding tot de Algemene verordening gegevensbescherming

Op basis van deze amvb en de Regeling houders van dieren worden persoonsgegevens verwerkt. Dit betreft de gegevens van houders van dieren, de gegevens van degene die een hond mag identificeren, uitgevers van paspoorten en chipleveranciers. Ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens geldt de Algemene verordening gegevensbescherming (hierna: AVG).[9]

De AVG stelt onder andere als eis dat er een rechtsgrondslag is om persoonsgegevens te mogen verwerken (artikel 6 AVG). Met het samenspel van artikel 2.2, tiende lid, onderdeel l, 2.4, 7.1 en 7.2 van de Wet dieren, dit besluit en de toekomstige wijziging van de Regeling houders van dieren, wordt deze rechtsgrondslag gecreëerd, overeenkomstig artikel 6, derde lid, van de AVG. De grondslag is dat de verwerking noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang (artikel 6, eerste lid, onderdeel e, van de AVG). Het algemeen belang is het verbeteren van het welzijn van honden en de bescherming van de gezondheid van mens en dier.

De verplichting tot het registreren van gegevens over de identiteit van het dier is op grond van artikel 2.2, tiende lid, onderdeel l, van de Wet dieren vastgesteld. In de memorie van toelichting bij dit artikel staat dat naast gegevens over het dier zelf, ook gegevens kunnen worden vastgelegd

---

[6] Verordening EU) 2016/429 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2016 betreffende overdraagbare dierziekten en tot wijziging en intrekking van bepaalde handelingen op het gebied van diergezondheid („diergezondheidswetgeving")

[7] Richtlijn nr. 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt (PbEU 2006, L 376).

[8] Richtlijn (EU) 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij (PbEU 2015, L 241).

[9] Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (PbEU L 119).

over de opeenvolgende eigenaars, bijvoorbeeld de fokker, de handelaar, de importeur of het asiel.[10] Daarmee is er een wettelijke basis om persoonsgegevens te verwerken.

Het verwerken van persoonsgegevens is noodzakelijk om de in paragraaf 2.4 beschreven doelen te bereiken. Zoals toegelicht in paragraaf 2.2 neemt door de illegale import van puppy's de kans toe op invoer van een dier besmet met een zoönose, zoals bijvoorbeeld rabiës en brucellose. Daarnaast worden geregeld welzijns- en gezondheidsregels voor honden overtreden. Met de aanscherping van I&R-hond is het eenvoudiger geworden om toezicht te houden op de naleving van regels en worden registraties betrouwbaarder, waardoor toezicht eenvoudiger kan worden uitgevoerd.

Om te kunnen controleren of aan de welzijnsvoorschriften wordt voldaan zal bekend moeten zijn wie de fokkers en de handelaren zijn. Om de keten geheel in beeld te worden ook de persoonsgegevens van particuliere houders van honden verwerkt. Persoonsgegevens worden geregistreerd door RVO en de ADB's. De ADB's hebben verwerkersovereenkomsten gesloten met het ministerie van LNV waarin afspraken zijn gemaakt over de verwerking van de persoonsgegevens.

De regelgeving moet op grond van artikel 6, derde lid, ook evenredig zijn in verhouding tot het nagestreefde gerechtvaardigde doel. Aan deze eis is voldaan. De maatregelen vormen een substantiële bijdrage aan het verbeteren van het welzijn en de gezondheid van dieren en verminderen risico's voor de volksgezondheid, terwijl de verwerking van persoonsgegevens beperkt blijft.

Bij ministeriële regeling zal worden vastgelegd welke gegevens worden verwerkt. Hierbij gaat het om de naam, adres en woonplaats van de houder of de chipper en dierenarts. Ook zal bepaald worden hoe lang de gegevens mogen worden opgeslagen.

4.3. Privacy Impact Assessment

Gezien de aard van dit voorstel is een Privacy Impact Assessment (PIA) uitgevoerd ten aanzien van de voorschriften van deze amvb (zie ook Kamerstukken I 2010/11, 31 051, nr. D; motie-Franken). Met behulp hiervan is de noodzaak van de uit de wijzigingen voortvloeiende gegevensverwerking bekeken.

5. Gevolgen en regeldruk

5.1 Leveranciers van hondenpaspoorten

Een leverancier van blanco identificatiedocumenten (hondenpaspoorten) moet beschikken over een erkenning van Onze Minister. Eerder was dit een registratie bij de NVWA. Er zijn in Nederland momenteel vijf leveranciers. De leverancier moet een digitale administratie voeren waarin is opgenomen aan wie welke paspoorten zijn geleverd. Dit afschrijven van paspoortnummers van de voorraad gebeurt via een internetapplicatie of via een webservice van RVO. Hiervoor is eHerkenning of ander elektronisch identificatiemiddel nodig. Het afschrijven van paspoortnummers is een handeling die twee minuten vergt en bij elke aflevering moet plaatsvinden. In de oude situatie was een leverancier ook al verplicht deze administratie bij te houden, alleen mocht de leverancier zelf bepalen hoe dit gebeurde. Nieuw is ook dat de paspoorten alleen verstuurd mogen worden naar het adres van de dierenarts dat vermeld staat in de registratie van RVO. Dit kan gecontroleerd worden in het register van RVO en kost twee minuten. Bij elke zending moet de controle opnieuw plaatsvinden. Dit is belangrijk want met deze controle wordt voorkomen dat andere personen op naam van een dierenarts paspoorten bestellen en dat op eigen adres laten bezorgen.

5.2 Leveranciers van chips

---

[10] Kamerstukken II 2007/08, 31389, nr. 3, p. 103. (Artikel 2.2, tiende lid was voorheen genummerd als 2.2, zevende lid).

Een leverancier van chips moet beschikken over een erkenning van Onze Minister. De verplichting onder de vorige regelgeving om zelf een schriftelijke administratie van leveringen bij te houden is vervangen door een rechtstreekse digitale registratie in het vernieuwde I&R-systeem. Dit afschrijven van nummers van de voorraad gebeurt via een internetapplicatie of via een webservice van RVO. Dit is een handeling van twee minuten, maar moet wel bij elke aflevering plaatsvinden. Onder de vorige regelgeving gold de administratieverplichting alleen voor chips voor honden; nu geldt dit voor alle chips met de landcode 528 die bij meer diersoorten kunnen worden toegepast. Nieuw is dat de chipleverancier uitsluitend nog mag leveren aan geregistreerde chippers en dierenartsen en uitsluitend op het adres dat vermeld staat in de registratie van RVO. Deze controle kost twee minuten en moet bij elke zending opnieuw plaatsvinden. Met deze controle wordt de chiplogistiek zo sluitend mogelijk gemaakt en wordt zoveel mogelijk voorkomen dat chips verkeerd terecht komen. Bij het vernieuwde I&R is de tussenhandel uitgesloten. Dit is vergelijkbaar met de situatie bij hondenpaspoorten, waarbij leveranciers uitsluitend aan dierenartsen leveren. Door de keten zo kort mogelijk te maken, vinden naar verwachting minder overtredingen plaats en kan eenvoudiger toezicht worden gehouden. Er zijn op dit moment vijf leveranciers.

5.3 Aangewezen databanken

De vernieuwing van het I&R-systeem heeft ook consequenties voor de ADB's. De databanken moeten hun systemen aanpassen om nieuwe gegevens te kunnen registreren en om gegevens uit te kunnen blijven wisselen met de centrale databank, die door RVO wordt beheerd. Ook zullen enkele nieuwe gegevens (paspoortmelding, aanpassing geboorte- en importregistratie) moeten worden doorgegeven aan de centrale databank. Foutmeldingen in de centrale databank moeten in het huidige systeem realtime met de ADB's uitgewisseld kunnen worden.

5.4 Beroepsmatige chippers

In het vernieuwde I&R-systeem dienen beroepsmatige chippers zich in het register van RVO met hun eigen naam en het juiste praktijkadres in te schrijven. De registratie is eenmalig en kost ongeveer vijftien minuten. De registratie vindt plaats bij Onze Minister en gebeurt door middel van een geschikt elektronisch identificatiemiddel. Aan de registratie zijn geen kosten verbonden. Uitgegaan wordt van 300 chippers met een toename van 30 per jaar. Daarnaast dienen beroepsmatige chippers de door hen ingebrachte chips te registeren in het I&R-systeem. Een ADB dient hiervoor als portaal. Door in te loggen bij een ADB kan gemeld worden dat een 528-chip met een bepaald nummer ingebracht is bij een hond. Tegelijk kan het chipnummer gekoppeld worden aan het registratienummer van de fokker, waarbij de chipper ook zijn eigen registratienummer vermeldt, zodat bekend is wie de chip heeft gezet. De gehele melding kost tien minuten (inloggen, invullen/selecteren gegevens, vastleggen gegevens). Naast de handeling zal de chipper ook enige tijd moeten besteden aan voorlichting van de klant. Niet iedere fokker zal gelijk weten zich van tevoren te moeten registeren.

De melding van het inbrengen van een chip is nodig voor een sluitende chiplogistiek en zorgt ervoor dat een chip altijd te herleiden is. Nieuw is dat een geregistreerde chipper of dierenarts de eerste registratie van een pup in I&R-hond via een ADB doet. Door de dierenarts en de chipper verantwoordelijk te maken voor de geboorteregistratie is een correcte registratie beter gewaarborgd.

5.5 Dierenartsen en andere diergeneeskundigen

Dierenartsen en andere diergeneeskundigen hoeven zich niet apart te registreren bij RVO. Zij staan al geregistreerd in het Diergeneeskunderegister. Wel zijn zij verantwoordelijk voor de vermelding van een juist praktijkadres in het Diergeneeskunderegister. Er wordt uitgegaan van vierduizend praktiserende dierenartsen. Het actualiseren van het adres is vaak eenmalig en duurt vijf minuten. Deze verplichting bestond al. Nieuw hierbij is dat het praktijkadres gebruikt gaat worden door leveranciers om de paspoorten en chips naar te verzenden. Dit moet voorkomen dat andere personen op naam van een dierenarts chips of paspoorten bestellen en dat op hun eigen adres laten bezorgen.

Een dierenarts houdt in het I&R-systeem van RVO een administratie bij van paspoorten en chips. Een ADB dient hiervoor als portaal. Door in te loggen in een ADB kan gemeld worden dat een 528-chip met een bepaald nummer ingebracht is bij een hond en dat tevens een paspoort met bepaald nummer is verstrekt. Tegelijk kan het chipnummer gekoppeld worden aan het registratienummer van de fokker. Waarbij de dierenarts ook zijn eigen registratienummer vermeldt, zodat bekend is wie de chip heeft ingebracht. Van het paspoort dat afgegeven wordt aan een hond wordt het paspoortnummer in het I&R-systeem gekoppeld aan het chipnummer van de hond. De gehele melding kost tien minuten (inloggen, invullen/selecteren gegevens, vastleggen gegevens). Naast de handeling zal de dierenarts ook wat tijd voor voorlichting kwijt zijn. Niet iedere fokker zal gelijk weten dat hij/ zij zich van tevoren moet registreren.

Het I&R-systeem ondersteunt dierenartsen ook in het registreren van onregelmatigheden. Het zal dan vaak gaan om honden die al gechipt zijn en al een paspoort bezitten. Voorbeelden zijn het vermoeden van valse vaccinaties, en een buitenlandse pup die voor een Nederlandse pup doorgaat.

5.6 Beroepsmatige fokkers en particulieren met een nestje

Nieuw is dat alle hondenbezitters waarvan de hond een nestje krijgt, zich als een natuurlijk persoon dienen te registreren bij RVO. Zonder deze registratie kunnen de pups niet gechipt en geregistreerd worden. Dit is een nieuw voorschrift om de identiteit van de fokker te kunnen waarborgen en een pup altijd te kunnen herleiden naar de fokker. Het aantal hondenbezitters met een nestje wordt geschat op 3.500. Daarnaast zijn er nog achtduizend fokkers die regelmatig een nestje fokken maar nog niet tot de bedrijfsmatige fokkers worden gerekend. De registratie van deze fokkers is eenmalig en kost negentien euro en vijftien minuten tijd. Voor bedrijfsmatige fokkers (circa duizend) gold al een registratieplicht bij RVO (op grond van hoofdstuk 3, paragraaf 2, van het Besluit houders van dieren). Bedrijfsmatige fokkers, en andere houders die reeds bij RVO zijn geregistreerd, hoeven zich niet opnieuw te registeren. Particuliere fokkers kunnen zich registreren met DigiD, bedrijfsmatige fokkers met eHerkenning of een ander identificatiemiddel.

Een andere verandering voor alle fokkers is dat zij niet meer de eerste registratie doen, maar alleen nog de geboortedatum van de geregistreerde pups aan het vernieuwde I&R-systeem dienen door te geven. Wel zijn de fokkers nog steeds verantwoordelijk dat zij hun pups door een dierenarts of geregistreerde chipper laten chippen, waarbij het nieuw is dat de dierenarts of chipper de eerste registratie doet. Voor deze dienstverlening zullen in de regel kosten in rekening worden gebracht. Dit was al de praktijk. Tot slot dient een fokker ervoor te zorgen dat elke geregistreerde pup een paspoort krijgt en een bewijs van registratie en dat met de verkoop van de pup het bewijs van registratie getoond wordt en de pup met het bijbehorende paspoort wordt overgedragen aan de nieuwe houder. De verplichting van een paspoort is nieuw. Dit zal een beperkte verandering zijn omdat zo'n 70% van de houders van honden reeds in het bezit is van een paspoort voor de hond. De kosten voor een paspoort liggen grofweg tussen de zes en twaalf euro. Jaarlijks zijn er circa 100.000 paspoorten nodig.

5.7 Importeurs

Een ieder die een hond importeert, dient zich voorafgaand aan de importmelding van een hond als een natuurlijk persoon te registreren bij RVO met gebruikmaking van DigiD. Dit is een nieuw voorschrift om in het I&R-systeem de identiteit van de importeur te registreren en een geïmporteerde hond altijd te kunnen herleiden naar de importeur. Het registreren bij RVO kost vijftien minuten tijd en de importeur betaalt eenmalig negentien euro. Het aantal incidentele importeurs wordt op vijftienduizend per jaar geschat. Het aantal importeurs dat op regelmatige basis honden in Nederland importeert is driehonderd per jaar. De registratie hoeft niet plaats te vinden indien een importeur al is geregistreerd bij RVO, bijvoorbeeld als bedrijfsmatig houder als bedoeld in hoofdstuk 3, paragraaf 2, van het Besluit houders van dieren

5.8 Kopers van een hond waarvan de herkomst niet bekend is

Een koper van een hond met onbekende herkomst (geen chip of paspoort), moet zich eerst bij RVO registreren voordat de hond gechipt en geregistreerd kan worden. Dit is een nieuw voorschrift om in het I&R-systeem de identiteit van de koper te verifiëren. Het registreren bij RVO kost vijftien minuten en de houder betaalt eenmalig een bedrag hiervoor aan RVO. Omdat een hond alleen verkocht mag worden als hij is gechipt, geregistreerd en een paspoort heeft, zou dit in de nieuwe situatie eigenlijk niet meer voor moeten komen. Het aantal kopers van een hond met onbekende herkomst wordt nu nog geschat op 26.000. Ook hier geldt dat de registratie niet plaats hoeft te vinden indien de koper al is geregistreerd bij RVO.

5.9 Houders van honden

Houders van honden dienen een paspoort te hebben voor elke hond die zij in bezit krijgen. In de oude situatie was een paspoort alleen voorgeschreven voor honden die tussen EU-lidstaten worden vervoerd. Het gevolg van deze nieuwe verplichting is beperkt, omdat de meeste honden in Nederland al over een paspoort beschikken. Daarnaast had een hond een paspoort of een vaccinatieboekje. Elk jaar komen er in Nederland 150.000 pups bij.

6. Uitvoering

6.1 Inleiding

Bij de uitvoering van I&R-hond is een aantal publieke en private partijen betrokken. Deze partijen zijn de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA), de Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming (LID) en de aangewezen databanken (ADB's).

6.2. Registratie

Registraties worden uitgevoerd door RVO en de ADB's. De ADB's vormen het portaal voor de I&R-databank die door RVO beheerd wordt. Het directe contact met houders, geregistreerde chippers en dierenartsen over I&R-hond verloopt via de ADB's en alle meldingen over honden worden door houders gedaan bij de ADB's. Via de ADB's wordt ook de I&R-databank geraadpleegd om persoonsgegevens van fokkers, importeurs en chippers in te zien. De ADB's geven realtime de meldingen van houders en geregistreerde chippers en dierenartsen door aan de centrale databank, waar de meldingen gecontroleerd en geregistreerd worden. De I&R-databank geeft het resultaat terug aan de ADB's.

De registratie van fokkers, importeurs, kopers van honden zonder chip of registratie alsook de registratie van de bedrijfsmatige chippers, vindt rechtstreeks bij Onze Minister, in de praktijk bij RVO, plaats.

In het chippersregister van RVO worden ook de dierenartsen en andere diergeneeskundigen opgenomen. RVO gebruikt hiervoor de gegevens van dierenartsen en diergeneeskundigen die zijn opgenomen in het Diergeneeskunderegister, dat door het CIBG wordt beheerd. Hierdoor hoeven dierenartsen en diergeneeskundigen zich niet nogmaals te registreren bij RVO.

RVO beheert de gehele I&R-databank met de hondregistraties en de registraties van eerste houders (fokkers), importeurs, kopers van honden waarvan de herkomst onbekend is en de bedrijfsmatige chippers.

Namens Onze Minister beslist RVO over de erkenning van chipleveranciers en uitgevers van paspoorten. Ook geeft RVO namens Onze Minister chip- en paspoortnummers uit.

6.3. Toezicht en handhaving

De identificatie en registratie van dieren is geen doel op zich maar een instrument waarmee het toezicht op de naleving van de diergezondheids- en dierenwelzijnsvoorschriften verbeterd kan

worden. Handhavend optreden is essentieel om dit doel daadwerkelijk te kunnen bereiken. RVO, de NVWA en de LID hebben volledige toegang tot de gegevens in de centrale I&R-databank voor honden.

De NVWA en de LID zijn aangewezen als toezichthouders voor de onderhavige regels. De taakverdeling tussen deze diensten is neergelegd in het Convenant samenwerking dierenhandhaving. De NVWA neemt het toezicht voor de dierenwelzijns- en veterinaire regelgeving op het terrein van de handel in dieren op zich. De LID houdt toezicht op de welzijnsregels voor bedrijfsmatige houders van gezelschapsdieren (dierenwinkels, fokkers, asielen) en meldingen van verwaarlozing. De politie treedt op bij meldingen door particulieren bij het meldnummer 144, bijvoorbeeld over dierenmishandeling of hondengevechten.

Tegen overtredingen van I&R-bepalingen kan op verschillende manieren worden opgetreden. RVO en de NVWA kunnen bestuursrechtelijke sancties opleggen naar aanleiding van overtredingen van de dierenwelzijns- en veterinaire regelgeving. Daarnaast zijn de politie, de NVWA en de LID tevens bevoegd tot strafrechtelijke opsporing van overtredingen van de onderhavige regelgeving. Zij voeren deze bevoegdheid uit onder toezicht van het Openbaar Ministerie.

Ten aanzien van alle voorschriften kan op grond van artikel 8.5 van de Wet dieren een last onder bestuursdwang dan wel een last onder dwangsom worden opgelegd bij geconstateerde overtredingen of bij dreiging van overtredingen. Daarnaast kan voor overtredingen van de I&R-voorschriften een bestuurlijke boete worden opgelegd op grond van artikel 8.6 van de Wet dieren in samenhang met artikel 8.7 van deze wet. Strafrechtelijke handhaving van de voorschriften in deze amvb is mogelijk. Overtredingen van artikel 3.28 kunnen alleen strafrechtelijk worden gehandhaafd ten opzichte van bedrijfsmatige houders.

Voor meer gedetailleerde informatie over het stelsel van handhaving van het Besluit houders van dieren wordt verwezen naar de nota van toelichting bij het Besluit houders van dieren.[11]

7. Financiële aspecten

7.1 Inleiding

Het vernieuwde I&R-hond wordt betaald door degenen die gebruik maken van het systeem. Er is gepoogd de kosten zo rechtvaardig mogelijk te verdelen over de verschillende gebruikers. Het nieuwe systeem bestaat uit drie onderdelen: chiplogistiek, paspoortlogistiek en de registratie van honden. Hieronder wordt uiteengezet hoe de verschillende onderdelen gefinancierd worden. De retributies zijn opgenomen in de Regeling houders van dieren.

7.2 Chip- en paspoortlogistiek

Leveranciers van chips met de Nederlandse landcode (528) en paspoortleveranciers betalen aan RVO een jaarlijkse retributie. Chipleveranciers betalen daarnaast per geleverde chip een bedrag aan RVO. Dit zijn beiden nieuwe retributies en deze zijn bestemd voor het onderhoud van de chip- en paspoortlogistiek, dat RVO in beheer heeft. In de praktijk zullen deze retributies door de chipleveranciers worden doorberekend aan de houder van het dier.

7.3 Registratie van honden

De ontwikkeling van het registratiesysteem voor honden wordt voor de ene helft betaald door de overheid en voor de andere helft door de ADB's. Het onderhoud van het registratiesysteem wordt betaald door de ADB's. In de praktijk zullen de houders van honden deze doorberekend krijgen. De ADB's betalen een jaarlijkse retributie aan RVO en daarnaast betalen de ADB's aan RVO een bedrag voor iedere eerste registratie van een hond. Onder het oude systeem bestond al een jaarlijkse retributie en een retributie voor de geboortemelding van een hond. Nieuw is dat ook voor de registratie van een importmelding en de melding van een hond met een onbekende herkomst moet worden betaald. Hiermee gaan alle houders van honden die worden geregistreerd bijdragen

[11] Stb. 2014, 210, zie § 5 van het algemeen deel van de nota van toelichting.

aan de financiering van het registratiesysteem. Het tarief voor de eerste registratie van een hond stijgt met PM%.

7.4 Registratie van fokkers, importeurs en houders van honden met onbekende herkomst

Fokkers, importeurs en kopers van honden zonder chip of registratie worden bij RVO geregistreerd. Voor deze registratie betalen zijn eenmalig een bedrag aan RVO. Dit is een nieuw. Voor bedrijfsmatige fokkers is er niets veranderd, omdat zij al bij RVO geregistreerd zijn.

8. Advies en consultatie

PM

II. Artikelen

Artikel I (Besluit houders van dieren)

Onderdeel A (artikel 1.1)

Deze bepaling voegt een omschrijving van het begrip 'chip' toe aan het Besluit houders van dieren (Bhd). Uit de begripsbepaling volgt dat het begrip 'chip' een deelverzameling is van het algemenere begrip 'transponder'. In verordening (EU) nr. 576/2013.[12] wordt 'transponder' als volgt gedefinieerd: 'een passief, uitsluitend uitleesbaar op radiofrequentie werkend identificatiemiddel' Een chip is een transponder voorzien van een uniek identificerend nummer dat is verstrekt door Onze Minister. Dit zijn nummers die beginnen met de Nederlandse landcode (528).

In het Besluit houders van dieren wordt het begrip transponder verder niet gebruikt. In de bepalingen over het merken van dieren wordt uitsluitend het begrip chip gehanteerd. Hiermee wordt voorkomen dat de reikwijdte van de bepalingen groter is dan noodzakelijk. Het is namelijk enkel noodzakelijk de voorschriften over transponders in verordening (EU) nr. 576/2013 aan te vullen ten aanzien van transponders voorzien van een Nederlandse landcode.

Onderdeel B (artikel 1.29)

Artikel 1.29, vierde lid regelt dat bij ministeriële regeling voorschriften worden gesteld ten aanzien van chips. Deze voorschriften zijn opgenomen in de Regeling houders van dieren (Rhd). Een voorbeeld is een bepaling waarin eisen aan chips worden gesteld. Voorschriften ter uitvoering van verordening (EU) nr. 576/2013 zullen in de Rhd worden opgenomen op grond van artikel 6.4 van de Wet dieren. Deze uitvoeringsvoorschriften zijn nu nog op grond van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren vastgesteld.

Onderdeel B (artikel 1.30)

Dit artikel stelt eisen aan leveranciers van chips. Het eerste lid bepaalt dat een leverancier van chips moet beschikken over een erkenning van Onze Minister. Op grond van artikel 7.6 van de Wet dieren zullen bij ministeriële regeling voorschriften worden gesteld voor de procedure voor het aanvragen van een erkenning.

Onderdeel C (artikel 3.24)

Deze bepaling bevat onder meer een begripsbepaling van het begrip 'identificatiedocument'. Deze bepaling maakt duidelijk dat in deze amvb met 'identificatiedocument' het EU-paspoort wordt bedoeld zoals geregeld in verordening (EU) nr. 576/2013. In deze nota van toelichting wordt het identificatiedocument aangeduid met het meer gangbare begrip 'paspoort'.

---

[12] Verordening (EU) nr. 576/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 12 juni 2013 betreffende het niet-commerciële verkeer van gezelschapsdieren en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 998/2003.

Onderdeel C (artikel 3.25)

Artikel 3.25, eerste lid, regelt de reikwijdte van de nieuwe paragraaf 3 van hoofdstuk 3. Paragraaf 3 is van toepassing op alle honden, behalve op dierproefhonden die overeenkomstig artikel 13 van het Dierproevenbesluit 2014 worden gehouden. Ook is paragraaf 3 niet van toepassing op honden die afkomstig zijn uit het buitenland, mits de houder voornemens is met de hond in Nederland te verblijven voor minder dan drie maanden, bijvoorbeeld voor een vakantie. Tot slot is paragraaf 3 niet van toepassing op honden die in Nederland zijn geboren voor 1 april 2013. Indien houders van deze honden hun hond willen overdragen, is paragraaf 3 wel van toepassing. Deze uitzonderingen zijn overgenomen uit het Besluit identificatie en registratie van dieren (Besluit I&R).

Het tweede lid van artikel 3.25 bepaalt dat de identificatieplicht voor honden en de plicht om te beschikken over een hondenpaspoort niet van toepassing is op honden die reeds overeenkomstig Verordening (EU) nr. 576/2013 zijn geïdentificeerd of over een paspoort beschikken. Hiermee is voorkomen dat verplichtingen uit de Verordening (EU) 576/2013 overlappen met verplichtingen in deze amvb. Honden die reeds in het buitenland zijn gemerkt en van een paspoort zijn voorzien, hoeven daarmee na aankomst in Nederland niet opnieuw te worden geïdentificeerd en van een paspoort te worden voorzien.

Het derde lid van artikel 3.25 regelt dat de verplichting om te beschikken over een paspoort niet geldt voor houders die een hond reeds hielden voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze amvb. Indien deze houders hun hond willen overdragen, dienen ze voor de overdracht echter alsnog een paspoort voor hun hond te verkrijgen.

Onderdeel C (artikel 3.26)

Artikel 3.26, eerste lid, verplicht houders hun honden te laten identificeren door een dierenarts of door een persoon die is ingeschreven in het register waarin chippers zijn opgenomen (chippersregister). De betekenis van het begrip 'identificeren' is gelijk aan het gangbaardere begrip 'chippen'. Het begrip 'identificeren' wordt gebruikt in de artikelen omdat het begrip ook in het Besluit I&R werd gebruikt en voorkomt in de huidige Europese wetgeving. De chipverplichting was voorheen opgenomen in artikel 6 van het Besluit I&R. In aanvulling op het artikel 6 van het Besluit I&R is de houder nu verplicht zijn hond te laten chippen door een dierenarts of een persoon die in het chippersregister is opgenomen. Een hond moet worden gechipt bij een bij ministeriële regeling bepaalde termijn, maar in ieder geval voordat de hond wordt overgedragen aan een andere houder.

Het tweede lid van artikel 3.26 bepaalt dat de houder zijn/haar hond moet laten chippen door een dierenarts indien de houder de hond zonder chip van een derde heeft verkregen.

Artikel 3.26 is een uitbreiding van de reeds geldende Europeesrechtelijke identificatieverplichting voor honden.[13] De identificatieverplichting is niet van toepassing op de honden die worden genoemd in artikel 3.25, eerste en tweede lid.

Onderdeel C (artikel 3.27)

In artikel 3.27, eerste lid, is geregeld dat een houder van een hond moet beschikken over een paspoort voor zijn hond. Deze verplichting bestaat reeds op grond van Europese regelgeving voor honden die naar het buitenland worden vervoerd of in Nederland worden gebracht.[14] Deze verplichting is nu uitgebreid naar alle honden, met uitzondering van de honden die worden genoemd in artikel 3.25. Alle honden krijgen hetzelfde paspoort: het reeds bestaande EU-dierenpaspoort. Een houder moet beschikken over een paspoort binnen een bij ministeriële

---

[13] Zie verordening (EU) nr. 576/2013 en zie richtlijn 92/65/EEG van de Raad van 13 juli 1992 tot vaststelling van de veterinairrechtelijke voorschriften voor het handelsverkeer en de invoer in de Gemeenschap van dieren, sperma, eicellen en embryo's waarvoor ten aanzien van de veterinairrechtelijke voorschriften geen specifieke communautaire regelgeving als bedoeld in bijlage A, onder I, van Richtlijn 90/425/EEG geldt.
[14] Zie onder noot 14.

regeling bepaalde termijn, maar in ieder geval voordat de hond wordt overgedragen aan een andere houder.

Onderdeel C (artikel 3.28)

Dit artikel verplicht bepaalde houders van honden om zich te registeren bij Onze Minister. Bij ministeriële regeling zal worden bepaald binnen welke termijn de registratie dient plaats te vinden. In ieder geval zal worden bepaald dat de registratie plaatsvindt voorafgaand aan het chippen en registeren van de hond. Ingevolge het tweede lid van artikel 3.28 hoeft de registratie alleen te worden gedaan indien de houder nog niet bij Onze Minister geregistreerd was. Houders met bijvoorbeeld een Uniek Bedrijfsnummer (UBN), hoeven zich niet opnieuw te registeren.

Onderdeel C (artikel 3.29)

Artikel 3.29, eerste lid, verplicht houders ervoor zorg te dragen dat de eerste registratie van een hond plaatsvindt. De eerste registratie wordt gedaan door een chipper, dierenarts of andere diergeneeskundige (artikel 2.9, eerste lid, van het Besluit diergeneeskundigen). Ook verplicht artikel 3.29, eerste lid, houders om de eerste registratie aan te vullen.

Bij ministeriële regeling zal worden vastgelegd met welke gegevens de registratie moet worden aangevuld en binnen welke termijn dit moet gebeuren. De registratie moet in ieder geval zijn aangevuld voordat de hond wordt overgedragen aan een andere houder. Bij ministeriële regeling zullen ook regels worden gesteld voor de registraties die plaats moeten vinden bij de overdracht van een hond aan een andere houder. Deze grondslag om nadere regels te stellen is een aanvulling op artikel 7.2, tweede lid, van de Wet dieren, waar een grondslag is opgenomen om bij ministeriële regels nadere voorschriften voor registers te stellen. Deze voorschriften kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op de organisaties die de registers beheren en de duur van het bewaren van gegevens in deze registers. Onze Minister is de verwerkingsverantwoordelijke voor de verwerking van gegevens in de databanken.

Artikel 3.29, tweede lid, bevat een afwijkende procedure ten opzichte van het eerste lid. Wanneer een hond voor het eerst in Nederland is gebracht of de houder de hond heeft verkregen zonder chip of registratie, moet de houder ervoor zorgdragen dat de dierenarts de volledige registratie van de hond doet. De houder voert in dit geval dus geen gegevens in.

Onderdeel C (artikel 3.30)

Artikel 3.30 stelt regels over de erkenning van databanken. Deze regels waren voorheen opgenomen in artikel 10 van het Besluit I&R. Eisen aan databanken die reeds voortvloeien uit de Algemene verordening gegevensbescherming zijn niet overgenomen in artikel 3.30. Nadere regels over databanken en over de aanvraagprocedure voor een erkenning zullen bij ministeriële regeling worden gesteld, op grond van de artikelen 7.2 en 7.4 van de Wet dieren.

Artikel II (Besluit diergeneeskundigen)

Onderdeel B (artikel 2.8, eerste lid, onderdeel c)

Met dit onderdeel vervalt een bepaling die verwees naar een andere bepaling die reeds was vervallen.

Onderdeel C (artikel 2.9)

Artikel 2.9, eerste lid, bevat de verplichting voor chippers en dierenartsen om een registratie te doen van het chippen van een dier met een 528-chip bij een ADB. Deze (eerste) registratie mag niet worden gedaan door een ander dan degene die de chip inbracht. Indien Onze Minister geen databank heeft erkend voor de registratie van dieren, vindt de registratie plaats bij Onze Minister (artikel 2.9, tweede lid). De registratie van artikel 2.9, eerste en tweede lid, is de eerste registratie van een dier. Deze registratie wordt in het geval van de registratie van een hond aangevuld door

de houder (artikel 3.28, eerste lid, van het Besluit houders van dieren). Het vierde lid van artikel 2.9 bepaalt dat enkel een dierenarts een hond mag chippen en registeren indien de houder de hond heeft verkregen zonder chip. Bij ministeriële regeling zullen nadere regels worden gesteld over de registraties, bijvoorbeeld ten aanzien van de termijn waarbinnen de registraties moeten plaatsvinden (artikel 2.9, vijfde lid).

Onderdeel D (artikel 4.6a)

Met het tweede lid van artikel 4.6a wordt geregeld in welke gevallen geregistreerde chippers kunnen worden doorgehaald. Een inschrijving wordt doorgehaald wanneer een chipper is gestopt met het beroepsmatig inbrengen van chips. Onze Minister kan besluiten een inschrijving door te halen wanneer een geregistreerde chipper een voorschrift heeft overtreden dat betrekking heeft op de identificatie en registratie van dieren. Dit zijn onder meer de voorschriften zie zijn gesteld krachtens de artikelen 1.29 en 3.28 van het Besluit houders van dieren.

Artikel III (Besluit identificatie en registratie van dieren)

De voorschriften die met artikel I in het Besluit houders van dieren zijn opgenomen en de op grond van deze voorschriften bij ministeriële regeling gestelde regels dienen ter vervanging van hoofdstuk 2 van het Besluit identificatie en registratie van dieren. Daarom is hoofdstuk 2 van het Besluit identificatie en registratie van dieren ingetrokken. De voorschriften voor I&R-hond in de Regeling identificatie en registratie van dieren zijn ingetrokken bij ministeriële regeling.

IAK vragen – Aanpassing besluit I&R Hond

1. Wat is de aanleiding?

Naar aanleiding van zorgen in de Tweede Kamer over illegale hondenhandel zijn aan de Tweede Kamer toezeggingen gedaan het I&R-systeem voor honden te versterken. Deze zorgen gaan over pups die te jong worden vervoerd en met vervalste papieren en ongevaccineerd Nederland binnenkomen. Voor een groot deel van deze dieren wordt niet voldaan aan de eisen voor het dierenwelzijn en de diergezondheid. Dit levert ook gevaren op voor de volksgezondheid.

In de stand-van-zakenbrief dierenwelzijn van 17 mei 2017 is aangekondigd de illegale hondenhandel aan te pakken en het EU-paspoort te verplichten voor honden[1] en in de beleidsbrief over dierenwelzijn van 4 oktober 2018 is aangekondigd van de illegale hondenhandel een speerpunt te maken.[2]

Uit een uitgevoerde evaluatie van het vorige I&R-hond door onderzoeksbureau Panteia in 2016, blijkt dat de doelstellingen zoals beoogd met het vorige I&R-hond niet kunnen worden behaald en dat aanpassingen nodig zijn.[3]

2. Wie zijn betrokken?

Bij de totstandkoming van deze aanpassing zijn verschillende partijen en organisaties betrokken.

- Vertegenwoordigers: Raad van Beheer als vertegenwoordiger van de fokkers en de KNMvD als vertegenwoordiger van de dierenartsen.
- Leveranciers: fabrikanten van chips en paspoorten
- Handhaving en uitvoering: Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming (LID), Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit en Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO)
- Gegevensverwerking: aangewezen databanken waar de gegevens van houders van honden geregistreerd kunnen worden.
- Dierenartsen en bevoegde professionals die de dieren mogen / moeten chippen en registreren

Gedurende het proces zijn er meerdere bijeenkomsten geweest met deze groepen. Gedurende deze bijeenkomsten hebben de betrokkenen kunnen meedenken en hun input kunnen leveren. Tijdens de consultatie van dit besluit hebben alle partijen de mogelijkheid om input te leveren.

3. Wat is het probleem?

In Nederland is de vraag naar honden veel groter dan het aantal pups dat jaarlijks in Nederland wordt geboren. Er komen naar verwachting circa 50.000 honden per jaar uit het buitenland. Dit zijn vooral pups uit Oost-Europa, maar ook zwerfhonden uit Zuid-Europa en landen buiten de EU. In deze handel gaat, met name bij pups, veel geld om. Een aanzienlijk deel van deze handel verloopt illegaal. Bij deze handel wordt doorgaans amper rekening gehouden met de gezondheid van de honden. Pups worden op te jonge leeftijd gescheiden van hun moeder en onder slechte omstandigheden getransporteerd. Uiteindelijk komen deze hondjes in veel gevallen ziek en niet gesocialiseerd bij een nieuwe eigenaar. Ook bestaat er gevaar voor de volksgezondheid, omdat de honden besmet kunnen zijn met ziekten, zoals rabiës, die van hond op mens over kunnen gaan.

Het vorige I&R-systeem voor honden was ontoereikend om frauduleuze hondenhandel op te sporen en te voorkomen. Dit I&R-systeem was alleen een registratiesysteem van honden en hun houders. Een houder van een hond was verplicht de hond binnen veertien dagen te registreren. Dit betekende veelal dat de fokker de eerste registratie van de hond zou moeten doen. In de praktijk kwam het zelden voor dat fokkers de registratie deden. Wel wezen fokkers de nieuwe eigenaar van de hond op de registratieplicht. Hierdoor bleven de fokkers buiten beeld. De handel in honden was niet transparant, waardoor het niet mogelijk was voor toezichthouders om misstanden in de handel terug te leiden tot individuele fokkers of handelaren.

---

[1] Kamerstukken II 2016/17, 28286, nr 909
[2] Kamerstukken II 2018/19, 28286, nr. 991
[3] Panteia (2015). '*Beleid hondenfokkerij en -handel in Nederland: beleidsdoorlichting en evaluatie I&R Hond*'

Ook is gebleken dat het eenvoudig was voor buitenlandse fokkers om aan Nederlandse chips en paspoorten te komen, waardoor buitenlandse pups gemakkelijk konden worden aangemerkt als Nederlandse pups. Dit is problematisch, omdat kopers hierdoor misleid worden. Ze denken een Nederlandse pup te kopen die overeenkomstig de regelgeving geïdentificeerd en gevaccineerd is en die zij rechtstreeks bij de Nederlandse fokker halen. Van buitenlandse pups is het bekend dat zij vaak op een te jonge leeftijd naar Nederland komen, niet juist gevaccineerd zijn, te lijden hebben onder het soms lange transport en vaak niet goed gesocialiseerd zijn.

4. Wat is het doel?

Het doel van het vernieuwde I&R-hond is dat de databank door de inspecteurs van de NVWA en LID benut kan worden voor opsporing en een risicogerichte handhaving. Dit is nodig voor een efficiëntere en doeltreffende handhavingsinzet op de illegale hondenhandel. Door het sluitend maken van de chip- en paspoort logistiek wordt het de illegale hondenhandel uiterst moeilijk gemaakt van een buitenlandse pup een Nederlandse pup te maken.

Betere benutting van I&R-hond door inspecteurs wordt mogelijk gemaakt doordat in de nieuwe situatie alleen de dierenarts en een chipper, die bekend is bij de overheid en in een openbaar register staat geregistreerd, mogen chippen. Door de dierenarts en de chipper verantwoordelijk te maken voor de eerste registratie van de hond wordt een betere waarborg geboden voor een correcte en uniforme registratie. Dierenartsen en chippers, maar ook fokkers zullen worden geregistreerd bij RVO en worden hierdoor uit de anonimiteit gehaald. Door de transparantie van het eerste deel van de keten wordt het de illegale hondenhandel steeds moeilijker gemaakt. Daarnaast zijn met leveranciers van chips afspraken gemaakt over een meer sluitend systeem van Nederlandse 528-chips. Hiermee wordt zoveel mogelijk voorkomen dat 528-chips nog vrij verhandelbaar zijn en bijvoorbeeld in het buitenland gebruikt worden om honden te chippen. Een 528-chip zal dan bovendien altijd herleidbaar zijn tot de dierenarts of geregistreerde chipper, die de chip geleverd heeft gekregen. Ook wordt het paspoort verplicht voor honden. Het paspoortnummer wordt gekoppeld aan het chipnummer van de hond.

5. Wat rechtvaardigt de overheidsinterventie?

Het publiek belang dat gediend wordt is onder te verdelen in diergezondheid en -welzijn en volksgezondheid. Diergezondheid en dierenwelzijn zijn belangrijke waardes die door de rijksoverheid beschermd worden. In de Wet dieren is de intrinsieke waarde van dieren vastgelegd. Daarnaast is in het regeerakkoord "Vertrouwen in de toekomst" (2017-2021) opgenomen dat het een taak is van de rijksoverheid om het welzijn van honden te waarborgen.

Ook in het belang van volksgezondheid is een sluitend I&R-systeem voor honden belangrijk voor het voorkomen van de insleep van zoönosen zoals het zeer risicovolle rabiës.

Er is nu al sprake van een verplichte identificatie en registratie voor honden. Als dit systeem echter niet wordt aangepast zal het systeem niet sluitend genoeg zijn om de beoogde doelen te halen. Met het huidige I&R-systeem hond is het bijvoorbeeld voor de NVWA nog onvoldoende mogelijk om risicogericht te handhaven.

6. Wat is het beste instrument?

De aanscherping van regelgeving is noodzakelijk geacht om de publieke belangen van volksgezondheid, diergezondheid en dierenwelzijn beter te kunnen waarborgen. Door middel van strengere regelgeving, wordt verwacht dat de misstanden bij de handel van honden kunnen worden teruggedrongen. Lichtere instrumenten zoals zelfregulering door het bedrijfsleven worden niet haalbaar geacht. Het bedrijfsleven is slechts in beperkte mate georganiseerd.

Regelgeving is niet het enige instrument dat wordt ingezet. In samenwerking met diverse betrokken organisaties wordt blijvend ingezet op voorlichting om toekomstige houders van honden te attenderen op de problemen in de hondenhandel en op het belang van het maken van verantwoorde keuzes bij de aanschaf van een hond.

7. Wat zijn de (neven)gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu

Leveranciers van chips en databanken

De leveranciers van de chips en de paspoorten moeten over een erkenning beschikken van RVO. Voor leveranciers van chips bestond dit nog niet, leveranciers van paspoorten moesten al wel geregistreerd staan. De leverancier moet een digitale administratie voeren waarin is opgenomen

aan wie welke paspoorten/chips zijn geleverd. Nieuw is ook dat de chips alleen verstuurd mogen worden naar het adres van de dierenarts/chipper dat vermeld staat in de registratie van RVO. Voor paspoorten geldt hetzelfde alleen mogen die enkel aan dierenartsen gestuurd worden. Ook is bij het vernieuwde I&R de tussenhandel voor de verkoop van chips uitgesloten. Voor de aangewezen databanken heeft de vernieuwing van het I&R-systeem ook consequenties. Foutmeldingen in de centrale databank worden bijvoorbeeld realtime met de ADB's uitgewisseld. De ADB's zullen moeten investeren om te kunnen blijven communiceren met het I&R-systeem.

Registratie hond
Fokkers doen niet meer de eerste registratie, maar geven alleen nog de geboortedatum van de geregistreerde pups aan het vernieuwde I&R-systeem door. Wel zijn de fokkers nog steeds verantwoordelijk dat zij hun pups door een dierenarts of geregistreerde chipper laten chippen, waarbij het nieuw is dat de dierenarts of chipper de eerste registratie doet. Door de dierenarts en de chipper verantwoordelijk te maken voor de geboorteregistratie is een correcte registratie beter gewaarborgd. Bij de eerste registratie koppelt de dierenarts/chipper het chipnummer aan het registratienummer van de fokker, waarbij de dierenarts/chipper ook zijn eigen registratienummer vermeldt, zodat bekend is wie de chip heeft gezet. De melding van het inbrengen van een chip is nodig voor een sluitende chiplogistiek en zorgt ervoor dat een chip altijd te herleiden is.

Registratie personen
Voor de beroepsmatige chippers is het nieuw dat zij zich in het register van RVO met hun eigen naam en het juiste praktijkadres inschrijven. Dierenartsen hoeven zich niet apart te registreren bij RVO. Zij staan al geregistreerd in het Diergeneeskunderegister. Wel zijn zij verantwoordelijk voor de vermelding van een juist praktijkadres in het Diergeneeskunderegister.

Alle hondenbezitters waarvan de hond een nestje krijgt, dienen zich als een natuurlijk persoon te registreren bij RVO. Zonder deze registratie kunnen de pups niet gechipt en geregistreerd worden. Dit is een nieuw voorschrift om de identiteit van de fokker te kunnen waarborgen en een pup altijd te kunnen herleiden naar de fokker. Ook een ieder die een hond importeert en kopers van een hond met onbekende herkomst (geen chip of paspoort), dienen zich voorafgaand aan de importmelding van een hond als een natuurlijk persoon te registreren bij RVO met gebruikmaking van DigiD.

Paspoort
Het is verplicht dat iedere hond een paspoort heeft. In de oude situatie was een paspoort alleen voorgeschreven voor honden die tussen EU-lidstaten worden vervoerd.

Sluitende paspoort- en chiplogistiek
Een ieder die een paspoort en/of chip verkoopt dient een digitale administratie te voeren waarin is opgenomen aan wie welke paspoorten/ chips zijn geleverd. Op deze wijze is het hele traject dat een chip en paspoort aflegt te volgen. Hiermee wordt de keten zo sluitend mogelijk gemaakt en voorkomen dat de chips en paspoorten op een onjuiste manier worden gebruikt.

Verwijzingen:

[1] Panteia. Beleid hondenfokkerij- en handel in Nederland. Mei 2016. https://www.parlementairemonitor.nl/9353000/1/j9vvij5epmj1ey0/vk5oit09f0z6
[2] HAS Hogeschool Den Bosch, HAS Kennistransfer & bedrijfsopleidingen en Faculteit Diergeneeskunde Utrecht. Rapport feiten en cijfers gezelschapsdierensector 2015. Augustus 2015. https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2015/11/03/feiten-cijfers-gezelschapsdierensector-2015
[3] VVD, D66, CDA en ChristenUnie. Regeerakkoord "Vertrouwen in de toekomst 2017-2021". Oktober 2017. https://www.parlement.com/id/vj47glycfix9/kabinet_rutte_ii_2012

[4] Staatssecretaris van Economische Zaken. Stand van zaken brief dierenwelzijn. Mei 2017. https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2017/05/17/kamerbrief-stand-van-zaken-dierenwelzijn